

Møteinnkalling

Utvalg: Femundsmarka nasjonalparkstyre
Møtested: Solheim Pensjonat, Røros
Dato: 01.12.2015
Tidspunkt: 10:00 – 15:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 905 92 486. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
--------------------	---------	--------	------------------

ST 28/15 Referat sak

Arkivsaksnr: 2015/8858-0

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Dato: 25.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Femundsmarka nasjonalparkstyre	29/15	01.12.2015

Orienteringssaker - møte 01.12.2015

Forvalters innstilling

Orienteringene tas til etterretning

- Orientering om arbeidet med «Besøksstrategi for Forollhogna», ved Astrid Alice Haug, nasjonalparkforvalter for Forollhogna
- Orientering og rapportering om naturoppsynet i Femundsmarka og Gutulia, ved Statens naturoppsyn, Ole Vangen og Tom Johansen
- Orientering om resultater og videre arbeid med brukerundersøkelsen, ved nasjonalparkforvalter Kirsten Thyrum
- Orientering om den økonomiske situasjonen og pågående saker, ved nasjonalparkforvalter Kirsten Thyrum

Arkivsaksnr: 2015/4408-0

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Dato: 25.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Femundsmarka nasjonalparkstyre	30/15	01.12.2015

Femundsmarka nasjonalpark og Grøvelsjøen naturreservat - søknad om kjøring med snøskuter til Rønsjøen - søker Inger Marie Sylen

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark, § 3 punkt 5.3.d, innvilger nasjonalparkstyret for Femundsmarka dispensasjon til Inger Marie Sylen, fra verneforskriftens § 3 punkt 5.1 for bruk av snøskuter for transport av ved og vedlikehold av bu ved Rønsjøen. Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for inntil 6 turer i løpet av sesongen.
 - Dispensasjonen gjelder for fire sesonger, dvs tom 31.05.2019
 - Ved behov kan Rolf Larsson, Älvdalen i Sverige utøve kjøringen på vegne av Inger Marie Sylen
- All kjøring skal skje på en hensynsfull måte slik at skader på vegetasjon og unødige forstyrrelser av dyrelivet unngås. Kjøringen kan bare utføres på godt snødekt mark etter fast trase på sørvestsiden av Sylvola.
- Det skal føres kjørejournal med opplysninger om kjøringen. Turen skal føres i kjørejournalen før transporten begynner. Kjørejournalen skal sendes i utfylt stand til nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, innen 31. mai for den aktuelle sesongen.
- Dispensasjonen og kjørejournalen skal medbringes under kjøring.

Saksopplysninger

Søker: Inger Marie Sylen, Furnes

Dokumenter i saken

- E-post fra Inger Marie Sylen av 24.11.2015
- Kjørebok for sesongen 2015 – datert 30. mai 2015

Søknaden er vurdert i henhold til:

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark av 9. juli 1971, sist endret 21. februar 2003.

Søknaden

Søknaden behandles samlet i henhold til søknad fra Inger Marie Sylen av 24.11.2015. Søknaden gjelder i utgangspunktet et fritt antall turer for nødvendig tilsyn og vedlikehold, samt at det er ønskelig at Rolf Larsson fra Sverige som også disponerer hytta kan foreta en del av kjøringen. Innholdet i rapporten fra kjøringen for sesongen 2015 gjengis i sin helhet:

«Sender vedlagt kjørebok for vinteren 2015. Da min skuter fikk motor-havari måtte jeg bruke Rolf Larsson, Älvdalen, Sverige som stedfortreder..

Som en liten oppsummering av vinteren vil jeg gjerne komme med noen kommentarer: Denne ordningen med 4 turer i løpet av en vinter fungerer ikke når en har hus og hytter på fjellet i værharde strøk!!

Da vi langt ut på vinteren endelig fikk tillatelse til å kjøre opp, fant vi utedoen i en heller dårlig forfatning, for der hadde pappen blåst av taket i løpet av høsten/vinteren!! Fikk kjørt opp ny papp og ordnet taket, men det trengs mer reparasjon der.

Da regnværet satte inn i vår oppdaget vi også at det var lekkasje på taket på hytta, så der rant det inn vann. Da var de 4 turene oppbrukt, så det fikk vi ikke gjort noe med! Derfor har vi nå en skadet utedo og et hyttetak som lekker, og som må stå sånn til neste vinter pga. «kjørereglene»!! Blir både fortvilet og oppgitt, det er da ikke vår skyld at alt har blitt så vanskelig?? Dette går utover både hus og livskvalitet. Sånn kan vi bare ikke ha det!!!! Tror ikke dere heller hadde godtatt dette hvis dere hadde vært i vår situasjon, tenk etter....

Et annet problem vi har fått nå er skutertraseen til Rønsjøen. Den gjør seg heller ikke sjøl når ingen får kjøre. Det har nesten ikke vært kjørt over der i vinter. (Ikke mange som vil være der om vinteren lenger når det skal være så vanskelig.) Vi kommer ikke opp der med lass i løs- snø uten at det er kjørt opp vei først, og hvem skal kjøre opp vei, når det ikke er lov å kjøre opp uten lass??? Det vil jeg gjerne ha svar på...

Så til neste vintersesong må vi ha en ordning som det går an å leve med. Vi som har hytter og hus på Rønsjøen må kunne kjøre dit etter reelle behov, og ikke etter antall turer. Vi driver ikke mcd lystkjoring, vi prøver bare å ta vare på det vi har, som alle andre, og sikkert dere også ville gjort.

Søker derfor om dispensasjon til å kjøre mellom Sylen og Rønsjøen for tilsyn og frakt av utstyr vintersesongen 2015/2016, med Rolf Larsson, Älvdalen, Sverige som stedfortreder.

Ønsker også å få tilsendt 2 kjørebok-skjemaer, (Det ble litt tungvindt denne vinteren da vi måtte sende dem frem og tilbake mellom oss i posten da han måtte kjøre for meg og jeg ikke kunne dra opp) Så kan vi heller sende dem inn igjen samlet under min dispensasjon.

Vet ikke om jeg må søke Fylkesmannen i Hedmark for å kjøre i Grøvelsjøen Naturreservat, eller om det er dere som har tatt over den delen nå? Det var snakk om å gjøre det litt enklere sist jeg søkte... Det er veldig tungrodd å måtte søke tre forskjellige instanser, + at jeg må ha grunneiers, altså min...tillatelse, for å kjøre på egen eiendom til egne hus...

Det blir ikke aktuelt for meg å bruke naboene til leiekjøring, det har jeg hverken råd eller tid til. Dem prioriterer sitt eget, som naturlig er, og har visst nok med sine egne gjøremål. Kan ikke regne med at dem er tilgjengelige for meg til enhver tid, og jeg kan ikke sitte å vente på at dem skal kjøre meg hvis dem er borte eller har annet fore først, det blir for usikkert, det har jeg ikke tid til om jeg skal få ordnet noe. Har begrenset med tid når jeg ikke bor der og stort sett bare har en dag å gjøre på når jeg er der. Jeg er ikke en turist og en del av næringsgrunnlaget i Sylen. Jeg er født der og har bodd der en stor del av mitt liv. Håper på en bedre løsning på skuterkjøringen kommende vinter, tåler ikke en sånn «katastrofevinter» till!»

Den 17.09.2015 oversendte fylkesmannen i Hedmark er brev til Inger Marie Sylen der de orienterte om at ansvaret for forvaltningen av Grøvelsjøen naturreservat vil bli overført til nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, fra og med 1. oktober 2015. De orienterte om at dersom det ble oversendt en samlet søknad om dispensasjon for kjøring i Grøvelsjøen NR og Femundsmarka NP datert etter 1. oktober så ville dette kunne bli behandlet samlet av nasjonalparkstyret.

Etter oppfordring fra nasjonalparkforvalter i forhold til å få inn en søknad som kan behandles etter verneforskriften, der det søkes om et antall turer for å dekke behovet for kjøring inn til Rønsjøen. Mottok vi den 24.11 en e-post fra Inger Marie Sylen der hun opplyser om at det er umulig å angi behovet for antall turer, da de ikke er kjent med tilstanden på stedet. Hun ønsker å benytte Rolf Larsson som stedfortreder og ønsker en flerårig dispensasjon.

Verneforskrift og verneformål

Søknaden behandles i henhold til verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark.

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt skog- og fjellområde,
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer,
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmenheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonal-parken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

I henhold til vernebestemmelsen §3 punkt 5.1 er motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken forbudt.

Gjennom arbeidet med forvaltningsplanen har en lagt vekt på å gi utfyllende retningslinjer for den aktuelle motorferdselen med snøskuter til Rønsjøen, for fiske og overnatting i utleiehytter.

Utdrag fra forvaltningsplanen for Femundsmarka, kap 4.7.2:

«Til forskjell fra transport til andre utleiehusvære i nasjonalparken, er det tradisjon for at leietakerne ved Rønsjøen i hovedsak kjører inn til bua/hytta med egen snøskuter. Følgende retningslinjer legges til grunn for praktiseringen av forskriftspunktene 5.3.d og 5.3.e med hensyn til transport med snøskuter mellom Sylengrenda og Rønsjøen:

- Verneforskriftens punkt 5.3.d gir hjemmel for forvaltningsmyndigheten til å tillate nødvendig transport av ved, utstyr, materialer m.m. til husvære i nasjonalparken, herunder også utleieobjektene ved Rønsjøen. Det er innarbeidet forvaltningspraksis i norske nasjonalparker at det på visse vilkår gis tillatelse til slik nødvendig nyttetransport i et rimelig omfang.*
- Med hjemmel i verneforskriftens punkt 5.3.e kan det gis dispensasjon i et rimelig omfang for transport av bagasje, utstyr, proviant og personer i forbindelse med utleie av hyttene og buene ved Rønsjøen. Dette vil da følge samme praksis som tilsvarende transporter til andre utleieobjekter i nasjonalparken. Leiekjører, i praksis eier av utleieobjektene, skal utføre transportene til Rønsjøen. Dette vil også være i samsvar med praksisen til andre eiere som har utleie av husvære i nasjonalparken som en viktig del av inntektsgrunnlaget, der utleie og transport selges som helhetlige "pakker".*
- Kjøringen kan bare utføres på godt snødekt mark etter fast trase på sørvestsiden av Sylvola.*
- Det vil ikke bli gitt tillatelse til at de som leier hytte/rom i Sylengrenda kan benytte snøskuter for dagsutfart inn til Rønsjøen. Det vil heller ikke bli gitt tillatelse til at personer kan bli transportert opp til Rønsjøen i forbindelse med dagsbesøk.»*

Det er presisert at leiekjører, i praksis eier av utleieobjektene, skal utføre transporten til Rønsjøen.

I henhold til behandling av klagesak angående dispensasjon for kjøring inn til Rønsjøen så ble denne saken behandlet av Miljødirektoratet i 2013. Her blir det slått fast at denne kjøringen kan gjennomføres på de vilkår som er fastsatt av Fylkesmannen i tilsvarende saker.

Utdrag fra Miljødirektoratets brev av 08.11.2013:

«Fylkesmannen har lagt til grunn at stedfortreder kan stille for å utføre transporten dersom eier ved for eksempel sykdom ikke kan kjøre selv. Til dette vil Miljødirektoratet bemerke at det da skal følge en bekreftelse som kan framvises ved kontroll der det fremgår at oppdraget utføres av stedfortreder på vegne av eier og årsaken til dette. Ellers støtter vi Fylkesmannen i at stedfortreder må være tilknyttet næringsvirksomheten og representere det aktuelle bruket.»

Det er gitt 10 årig tillatelse til transport med snøskuter inn til de aktuelle utleiebuene ved Rønsjøen, der det er satt vilkår om en begrensning på antall turer, samt krav om kjørejournal. Det er også forutsatt at det er fast bosetting på de brukene disse buene tilhører. På bruket til Inger Marie Sylen er det pr i dag ingen fast bosetting.

Vurdering

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Nasjonalparkstyret mener med bakgrunn i naturfaglig registrerings- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplan- og forvaltningsplanprosessen for Femundsmarka å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av den omsøkte kjøringen slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Naturmangfoldlovens § 9 om føre-var-prinsippet blir derfor ikke tillagt vekt i denne saken.

I henhold til naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. De siste årene har det vært et betydelig antall søknader om dispensasjon for snøskuterkjøring i dette området. Sekretariatet mener at denne saken, sammen med de øvrige dispensasjonssøknader som ventes i dette området, samlet sett kan føre til en uheldig belastning. Dette vil kunne komme i konflikt med økologiske verdier knyttet til Femundsmarka nasjonalpark og verdiene området har for naturopplevelse, jf. også formålsparagrafen. Det er en overordnet målsetting å begrense omfanget av motorferdselen i utmark til det nødvendigste av nyttetransport.

Ifølge naturmangfoldlovens § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Det er i praksis ikke mulig å dekke behovet for transport på en mer miljøvennlig måte enn ved snøskuter på vinterfre. Søknaden vurderes ikke i forhold til naturmangfoldlovens § 12.

Det er rimelig at det gis adgang til transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende bygninger i Femundsmarka nasjonalpark i tråd med gjeldende forvaltningspraksis for nasjonalparker. Med bakgrunn i dette ble det for vintersesongen 2015 gitt dispensasjon til 4 turer med snøskuter for å dekke behovet for kjøring til den aktuelle bua ved Rønsjøen. Det vil i tillegg være mulig å gi enkeltstående dispensasjoner på kort varsel, for turer til spesifikke formål dersom det har oppstått behov for reparasjoner eller lignende i løpet av sesongen.

I henhold til gjeldende forvaltningspraksis vil inntil 4 turer i året for ordinært ettersyn og vedlikehold være i tråd med hvordan det praktiseres i andre nasjonalparker. Da Rønsjøen i praksis er vanskelig tilgjengelig i sommerhalvåret, og det viser seg å være et stort behov for ettersyn og vedlikehold, så kan det forsvares å utvide antallet dispensasjoner til dette formålet med inntil 6 turer i året.

Arkivsaksnr: 2015/8821-0

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Dato: 25.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Femundsmarka nasjonalparkstyre	31/15	01.12.2015

Engerdal fjellstyre - behov for avklaring av søknadsbehov angående motorisert ferdsel i utmark

Forvalters innstilling

Saksopplysninger

Søker: Engerdal Fjellstyre

Dokumenter i saken

- Brev av 19.11.2015

Søknaden er vurdert i henhold til:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark av 9. juli 1971, sist endret 21. februar 2003.
- Forvaltningsplan for Femundsmarka nasjonalpark, Femundslia og Langtjønna landskapsvernområder.

Søknaden

Brev fra Engerdal fjellstyre:

Engerdal fjellstyre har tidligere hatt dispensasjon fra motorferdselsloven m. tilhørende forskrift for kjøring i forbindelse med fjellstyrets virksomhet på statsallmenningen. Dette har vært «for å være på den sikre siden».

Fjellstyrets oppdrag angående oppsyns- og tilsynstjenester er hjemlet i motorferdselslovens § 4a, jfr nasjonal forskrift §§ 2a, c, d og 3a. Det har imidlertid være tvil knyttet til om bruk av motorkjøretøy og hjelpemidler ved skjøtselsoppdrag på allmenningen er hjemlet i lovverket. For å være på den sikre siden har fjellstyret valgt å søke om dispensasjon. Nåværende dispensasjon gjelder fram t.o.m. 31.12.2015. Fjellstyrets gjøremål styres i hovedsak av de vedtatte årsbudsjetter som angir omfanget av de ulike virksomheter. Sentralt står fiskepleie, vedlikehold og restaurering av buer som fjellstyret har ansvaret for og fremskaffing av ved til disse, skjøtsel av- og tilrettelegging for friluftsliv i allmenningen, samt viltforvaltningstiltak, slik som foring, tellinger m.v.

Motoriserte hjelpemidler som er aktuelle å benytte er:

- Påhengsmotor (også i vann under 2 km²)*
- Snøscooter*
- Beltegående elgtrekk*
- Bil og traktor*

Skjøtselstiltakene er mange og varierte, som eksempel nevnes:

Prøvefiske/ desimering av fiskebestander

Stamfiske (innsamling av rogn fra ørret, røye og harr)

Utsetting av yngel/ settefisk

Innsamling av vannprøver og/ eller andre vannundersøkelser

Kalking av fiskevann (frakt/ spredning av kalken)

Mindre biotopforbedringer i vann (utlegging av gytegrus, biotopforbedringer)

Støtteforing av vilt, f.eks rådyr/ elg

Diverse biotopforbedringstiltak for vilt, eks økning av næringstilgang

Telling eller merking av vilt (eks elg eller store rovdyr)

Avliving av skadet vilt og framtransport av dette

Vedlikehold av fjellstyrets åpne buer og oppsynsbuer

Framtransport av ved/ annet nødvendig materiell til buene

Innsamling og framtransport av søppel fra allmenningen

Restaurering av åpne buer (godkjent av grunneier og kommune)

Fjellstyrets oppsynsaktiviteter er formelt underlagt det lokale politi eller SNO, og legges opp i samråd med lensmannen/SNO og berøres ikke av søknadsprosedyre (har vært vurdert som direkte hjemlet i loven).

Gjennom endringer av Fjelloven er fjellstyrene tillagt myndigheten til å begrense eller forby motorferdsel på statsallmenninger.

I fjellstyresystemet har dispensasjon for kjøring i tjeneste vært diskutert, da det har vist seg at det har vært svært ulik praksis rundt omkring på statsallmenningene i Norge.

Dette er uheldig og følger ikke god forvaltningsskikk i forhold til likebehandling. Det som Engerdal fjellstyre ønsker å få klarlagt er hvilke sider – om noen – ved vår virksomhet som utløser krav om dispensasjon for bruk av motorkjøretøy i utmark.

Motorferdselslovens §3 fastslår et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag, med mindre annet følger av lov eller vedtak hjemlet i lov. I lovens § 4 er «oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov» ett av de unntak fra §3 som listes. Fjellstyrenes oppsyn er hjemlet i Fjellovens § 36, og jobber etter en godkjent instruks som er stadfestet av departementet.

Inge L. Backer har i sine lovkommentarer til § 4 i rettsdata brukt Fjelloppsynet (og Fjelloven § 36) som et eksempel på unntak. Det samme er direkte uttalt i Miljødepartementets rundskriv T-1/96 pkt. 6.1. Her er fjelloppsynet brukt som

eksempel på oppsynstjeneste som er unntatt i § 4 a.

Verken lovkommentarene eller rundskrivet er bindende rettskilder, men de må ses som uttrykk for et ukontroversielt standpunkt. Rundskrivet er i tillegg uttrykk for hva det ansvarlige departement på dette området offisielt mener.

Fjellstyrets oppgaver er diverse og er i allmennhetens interessere. Oppgavene varierer lite fra år til år. Fjellstyret utfører som regel oppgaver i kombinasjon, f.eks oppsyn og tilsyn av hytter/buer, tilsyn og frakt av ved og utstyr, Fiskeoppsyn og motorferdselsoppsyn etc. Instruksen sier at «Fjelloppsynet skal drive informasjon, tilrettelegging, skjøtsel, naturovervåkning/registrering og kontroll». Etter vår mening må alle våre gjøremål defineres som oppsyns- og tilsynsoppgaver, jfr §4. Vi kan heller ikke se at vernebestemmelsene for de vernede områdene på statsallmenningen krever generell søknadsbehandling for at fjellstyrets oppsyn skal kunne utføre sine oppgaver.

Ut fra dette kan ikke Engerdal fjellstyre se noen forhold som tilsier at vi behøver å søke dispensasjon fra motorferdselsloven og – forskrift for å bedrive vår virksomhet. Av praktiske og logiske årsaker har derfor ikke fjellstyret til hensikt å fortsette en praksis med dispensasjonssøknader dersom formålet uansett vurderes som hjemlet i loven. For å klargjøre saken ber derfor fjellstyret om at Engerdal kommune, som lokal motorferdselsmyndighet, og forvaltningsmyndighetene for de ulike verneområdene på Statsallmenningen i Engerdal, som forvalter av bestemmelsene for nevnte verneområder, om tilbakemelding på hvilke gjøremål fjellstyret bedriver som ikke er direkte hjemlet i loven. Er det forhold ved vår virksomhet som anses falle utenfor lovhjemmel, eller om det er andre bestemmelser med bakgrunn i annen lovhjemmel som utløser krav om tillatelse/dispensasjon forholder vi oss naturligvis til det og handler deretter.

Avslutningsvis mener vi en mulig vei å gå i fortsetningen er at vi etter hver sesong rapporterer den kjøringen vi gjør etter §4 i Motorferdselsloven til berørte forvaltningsmyndigheter, dersom det er ønskelig. Vi kan også før sesong gi en informasjon om planlagte aktiviteter slik at forvaltningsmyndigheten får en oversikt over forventet omfang av motorisert ferdsel.

Verneforskrift og verneformål

Søknaden behandles i henhold til verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark.

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt skog- og fjellområde,
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer,
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Vurdering

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, vil gi en vurdering av denne henvendelsen med bakgrunn i verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark av 21. februar 2003.

For landskapsvernområdene Femundslia og Langtjønna er det lov om motorferdsel i utmark som gjelder. Regelverket vil derfor være i tråd med det som angis fra kommunen og ev Fylkesmannen i Hedmark for områder der motorferdselloven praktiseres.

For Femundsmarka nasjonalpark sier vernebestemmelsen §3 punkt 5.1 at motorisert ferdseil til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt. Restriksjonsnivået er dermed strengere i nasjonalparken, enn der hvor bare motorferdselloven gjelder.

Videre heter det i § 3 pkt 5.2. Bestemmelsen i pkt 5.1 er ikke til hinder for: a) Motorisert ferdseil i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern-, toll-, oppsyns- og forvaltningsoppgaver.

Motorferdsel i oppsynsøyemed kan utøves av Statens naturoppsyn, fjellstyrenes oppsyn og personell ansatt av allmenninger, utmarkslag og lignende i medhold av vernereglene når:

- a) Oppdraget utøves av personell med begrenset politimyndighet og
- b) Naturoppsyn er det primære formål med kjøringen, og oppsynet er organisert med hjemmel i lov.

Dersom transportoppdraget har andre formål enn naturoppsyn må det søkes egen dispensasjon for disse formålene.

I henhold til vernebestemmelsene gjelder adgangen til bruk av motorisert kjøretøy for oppsynsoppdrag både snøscooter, båt med påhengsmotor og nødvendig barmarkskjøring. Det forutsettes imidlertid at kjøringen begrenses til et nødvendig minimum og utføres hensynsfullt.

Motorisert transport som er søknadspliktig

I henhold til bestemmelsene i verneforskriften er derfor følgende tiltak søknadspliktig, i de tilfeller det utøves av fjellstyret på vegne av rettighetshaver:

- Prøvefiske/ desimering av fiskebestander
- Stamfiske (innsamling av rogn fra ørret, røye og harr)
- Utsetting av yngel/ settefisk
- Innsamling av vannprøver og/ eller andre vannundersøkelser
- Kalking av fiskevann (frakt/ spredning av kalken)
- Mindre biotopforbedringer i vann (utlegging av gytegrus, biotopforbedringer)
- Støtteforing av vilt, f.eks rådyr/ elg
- Diverse biotopforbedringstiltak for vilt, eks økning av næringstilgang

Motorisert transport som utøves på oppdrag fra forvaltningen og dermed ikke er søknadspliktig

Følgende tiltak vil i de fleste tilfeller utføres på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten eller Statens naturoppsyn og vil i de tilfellene ikke være søknadspliktig:

- Telling eller merking av vilt (eks elg eller store rovdyr)
- Avliving av skadet vilt og framtransport av dette
- Innsamling og framtransport av søppel fra allmenningen

Motorisert ferdsel i forbindelse med tilsyn av oppsynsbuer

Når det gjelder tilsyn av egne oppsynsbuer og framkjøring av ved til disse, så vil dette være å anse som en del av oppsynsaktiviteten og kan utføres sammen med påkrevet naturoppsyn.

Motorisert ferdsel i forbindelse med tilsyn og kjøring av ved til åpne buer

Kjøring i forbindelse med vedlikehold og restaurering av andre buer og gjerne åpne buer, vil være et oppdrag på vegne av rettighetshaver/ eier og må dermed omsøkes. Det samme gjelder kjøring av ved til åpne buer etc, med mindre dette skjer på oppdrag fra forvaltningsmyndighet eller Statens naturoppsyn.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia anser at flere av de angitte kjøreformålene til Engerdal fjellstyre vil være søknadspliktige i henhold til vernebestemmelsen for nasjonalparken. Nasjonalparkstyret viser til gjennomgangen i saksvurderingen for hvilke aktiviteter det må søkes om dispensasjon for, til erstatning for gjeldende dispensasjon som gjelder fram til den 31.12.2015.

Arkivsaksnr: 2015/8214-0

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Dato: 25.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Femundsmarka nasjonalparkstyre	32/15	01.12.2015

Tiltaksplan for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker 2016 - 2019

Forvalters innstilling

Utkast til tiltaksplan for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker for perioden 2016 – 2019, tas til etterretning, med de føringene for prioritering av tiltakene som framkom i møtet. Arbeidsutvalget delegeres myndighet til å godkjenne den endelige tiltaksplanen med prioriteringer, samt anmodning om bistand fra Statens naturoppsyn og tiltaksmidler gjennom bestillingsdialogen.

Saksopplysninger

Dokumenter i saken

- Vedlagte tiltaksplan for perioden 2016 – 2019, i henhold til mal fra Miljødirektoratet

Vedlagt følger utkast til tiltaksplan for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker. Tiltaksplanen ble for første gang utarbeidet for sesongen 2015. Den er revidert for 2016 og har et 4 års perspektiv.

Frist for å oversende søknader om tiltaksmidler til Miljødirektoratet er 8. januar 2016. Det forutsettes at alle søknader om tiltaksmidler er prioritert gjennom en tiltaksplan.

De tiltakene som er gjennomført i løpet av 2015 er tatt ut av planen og en del nye er kommet til, dette gjelder særlig tiltak for å følge opp arbeidet med besøksstrategi. En del årlige tiltak blir foreslått videreført som tidligere.

Vurdering

Tiltaksplanen har en samlet søknadsramme på over 1, 4 millioner. For 2015 ble det tildelt 480 000 kr til ulike tiltak i Femundsmarka. Det er derfor et stort sprik mellom behovet for tiltaksmidler og det en kan forvente å få tildelt gjennom tiltaksmidlene.

Arkivsaksnr: 2015/8857-0

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Dato: 25.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Femundsmarka nasjonalparkstyre	33/15	01.12.2015

Oppstart av arbeidet med besøksstrategi for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker

Forvalters innstilling

Saken legges fram uten innstilling. Sammen med presentasjoner i møtet vil den danne grunnlag for diskusjon i styret, om hvordan det videre arbeidet med besøksstrategi bør organiseres. Det er i denne sammenheng viktig å se organiseringen av dette arbeidet i sammenheng med de organene som allerede er etablert i forbindelse med forvaltningen av Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker.

Saksopplysninger

Besøksforvaltning er ment som et verktøy i en strategisk og god forvaltning av verneområdene, for at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen skal bli størst mulig, samtidig som forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas. Det er utviklet en merkestrategi for Norges nasjonalparker. Strategien legger føringer for hvordan vi skal bygge opp vår kommunikasjon på dette feltet. Andre vernekategorier, besøkssentre, nasjonalparklandsbyer og kommuner er også aktører under merket. Merkestrategien for Norges nasjonalparker beskriver hvordan aktørene under merket skal ta en aktiv rolle i å gi besøkende i verneområdene gode opplevelser av høy kvalitet og legge til rette for verdiskaping, samtidig som naturen skal ivaretas.

Verneområdeforvaltningens primære oppgave er god forvaltning av de vernede områdene for å ivareta både natur- og opplevelsesverdiene på lang sikt. Samtidig har vi et klart ønske om å legge til rette for å utnytte reiselivspotensialet nasjonalparkene og andre verneområder innehar. Målet om størst mulig lokal verdiskaping forutsetter et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten og reiselivsnæringen.

Besøksforvaltningen for verneområder har fokus på fellestiltak og ikke bedriftstiltak.

Det er en glidende overgang mellom fellestiltak og bedriftsretta tiltak. Noen oppgaver, for eksempel brosjyrer, er det aktuelt at forvaltningsmyndigheten og reiselivsnæringen samarbeider om. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet må imidlertid sørge for å ha en aktiv rolle i de samarbeidstiltak de deltar i, for eksempel slik at det ikke markedsføres turmål i sårbare områder. Forvaltningsmyndigheten må også være oppmerksom på at tiltak de er med og finansierer ikke er konkurransevridende.

Forvaltningsmyndigheten er den som skal være ansvarlig både for prosess og utarbeidelse av besøksstrategien. Besøksstrategien skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Arbeidet med besøksforvaltning er en langsiktig prosess i det enkelte verneområde. Det er viktig å ha fokus på at prosessen er en viktig del av arbeidet, men at et tydelig resultat av prosessen skal være et ferdig dokument med besøksstrategi for det enkelte verneområdet. Arbeidet med besøksforvaltning kan deles inn i tre faser, en planleggingsfase, en fase hvor man utformer besøksstrategien og en gjennomføringsfase.

Femundsmarka har en relativt ny forvaltningsplan som mangler besøksstrategi. Det vil derfor være naturlig å lage en besøksstrategi som et frittstående prosjekt, hvor det lages en ny prosjektbeskrivelse for arbeidet som skal gjøres. I Gutulia starter forvaltningsplanarbeidet opp i 2015 og forutsettes videreført i 2016. Det kan derfor være naturlig at arbeidet med besøksstrategi sees i sammenheng for begge områdene. Da bla kartlegging av reiselivet i området er en del av grunnlaget for en besøksstrategi, og dette vil langt på vei være overlappende for de to verneområdene. Mange av brukergruppene vil også være identiske.

EKSEMPEL PÅ INNHOLD I EN PROSJEKTPLAN:

1. Målsetting og forventning til prosjektet
2. Beskrivelse av hva en besøksstrategi er
3. Beskrive målgruppen for besøksstrategien
4. Beskrivelse av prosjektets organisering
5. Beskrivelse av ulike roller i prosjektet
 - 5.1 Beskrivelse av prosjektlederrollen
 - 5.2 Beskrivelse av kompetansebehov
6. Mandat for prosjektgruppa
7. Tidsplan og milepælsplan for delmål underveis i prosjektet
8. Budsjett for hele prosjektperioden
9. Kort beskrivelse av videre arbeid med Besøksforvaltning (fra M – 415/2015)

Kunnskapsgrunnlaget

Det foreligger en del kartlegginger og undersøkelser i forhold til naturgrunnlaget i forbindelse med gjennomføring av verneplanprosessen og forvaltningsplanarbeidet. En

del av dette er imidlertid av eldre dato og det bør vurderes om noe av dette kan suppleres med nyere kunnskap. I tillegg er det igangsatt følgende kunnskapsinnhenting:

- Brukerundersøkelse – gjennomført sommeren/høsten 2015, analyse ferdig vinteren 2016. Hvem besøker området, tilbakemelding angående behov for tilrettelegging etc
- Kartlegging av antallet besøkende til området, rapport fra Ingvild Øyjord av august 2015
- Sårbarhetsanalyse – med vekt på rovfugl og noen vannbaserte arter som storlom etc. Avtale med konsulent om gjennomføring av dette arbeidet i 2016.

Organisering

Det er allerede en del organisatoriske grupper knyttet til forvaltningen av Femundsmarka og Gutulia. Vi må derfor ta stilling til hvordan disse gruppene kan trekkes inn i arbeidet med besøksstrategi, og om det ev er andre interessegrupper som bør trekkes sterkere inn i arbeidet.

- ❖ Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
- ❖ Arbeidsutvalget (AU)
- ❖ Faglig rådgivende utvalg
- ❖ Administrativt kontaktutvalg

EKSEMPEL PÅ INTERESSEENTER I ARBEIDET MED BESØKSFORVALTNING

- Grunneierorganisasjoner og rettighetsorganisasjoner
- Reiselivsorganisasjoner og reiselivsaktører
- Næringsorganisasjoner (eks landbruk)
- Fjellstyrer og allmeningsstyrer
- Frivillige organisasjoner(eks. jakt, fiske,friluftsliv)
- Samisk reindrift og andre samiske næringer

RS 7/15 Søknad om utsettelse av arbeidsfrist etter tilskudd

RS 8/15 Forslag til nye representanter til nasjonalpark- og
verneområdestyrene

RS 9/15 Innmelding av behov for tiltaksmidler - bestillingsmøter mellom
nasjonalpark - verneområdestyrene og Statens naturoppsyn lokalt

RS 10/15 Drift av nasjonalpark- og verneområdestyrer - søknad om midler for
2016